

**СИЛАБУС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА
ПРАВО ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ**

Спеціальність: **І6 «Технології медичної діагностики та лікування»**

Спеціалізація **І6.02 «Протезування-ортезування»**

Освітньо-професійна програма: **«Протезування-ортезування»**

Код компонента в освітній програмі: **ОК 18**

Рівень вищої освіти: **другий (магістерський)**

Форма здобуття освіти: **очна (денна)**

Рік навчання: **2**

Семестр(и): **4**

Тип освітнього компонента: **обов'язковий**

Навчальний рік: **2026-2027**

Обсяг: **3,0 кредити ECTS (90 год.)**

Навчальні заняття: **лекції, практичні заняття, консультації**

Підсумковий контроль:

диференційований залік

Пререквізити: **Етика, комунікація, лідерство та командна робота, Психологія та педагогіка, Безпека і охорона праці в галузі, Економіка охорони здоров'я з основами проєктного менеджменту**

Кафедра/підрозділ: **кафедра судової медицини, медичного правознавства ім. засл. проф. М.С. Бокаріуса**, вул. Амосова 35, філія №2 Харківського обласного бюро судово-медичної експертизи, 3-й поверх

Керівник освітнього компонента: **доц. Кривенко Олександр Іванович**,

email: oi.kryvenko@knmdu.edu.ua

Сторінка освітнього компонента в Системі дистанційного навчання ХНМУ (Moodle):

<https://distance.knmdu.edu.ua/course/view.php?id=175>

ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Освітній компонент (ОК) «Право за професійним спрямуванням» є невід'ємною складовою професійної підготовки магістрів за спеціалізацією «Протезування-ортезування». Дисципліна спрямована на формування у здобувачів вищої освіти системних знань щодо нормативно-правового регулювання обігу медичних виробів, технічних засобів реабілітації (ТЗР) та надання реабілітаційних послуг в Україні. Курс охоплює вивчення юридичних аспектів взаємодії у трикутнику «пацієнт – фахівець – держава», включаючи процедури призначення та забезпечення ТЗР, дотримання технічних регламентів та стандартів якості, захист прав осіб з інвалідністю, а також питання юридичної відповідальності медичних та технічних працівників. Особлива увага приділяється новітнім змінам у законодавстві в умовах воєнного стану та механізмам державного фінансування протезування.

МЕТА КУРСУ: формування у майбутніх магістрів фахової правової компетентності, необхідної для здійснення професійної діяльності у правовому полі, забезпечення дотримання прав пацієнтів та осіб з інвалідністю, а також здатності застосовувати норми чинного законодавства для організації процесу протезування та ортезування, ведення супровідної документації та захисту власних професійних прав.

РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ. Здобувач вищої освіти:

- засвоїть систему нормативно-правового регулювання у сфері охорони здоров'я та соціального захисту, зокрема вимоги технічних регламентів і стандартів якості щодо обігу та безпеки протезно-ортопедичних виробів;

- оволодіє практичними навичками документального супроводу процесу протезування, реалізації механізмів державного забезпечення технічними засобами реабілітації та захисту законних прав та інтересів пацієнтів і осіб з інвалідністю;

- буде здатний ідентифікувати та мінімізувати правові ризики у професійній діяльності, попереджати виникнення юридичних конфліктів та нести відповідальність за якість наданих реабілітаційних послуг згідно з чинним законодавством.

ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА**Перелік тем лекцій (10 год.):**

1. Організаційно-правові основи реабілітації та протезування в Україні: *законодавство України про реабілітацію у сфері охорони здоров'я система надання протезно-ортопедичної допомоги міжнародна класифікація функціонування (МКФ) як правовий стандарт* (2 години).
2. Правовий статус фахівця з протезування-ортезування та пацієнта: *кваліфікаційні вимоги до магістра (протезиста-ортезиста) права та обов'язки медичних працівників та фахівців з реабілітації права пацієнта: інформована згода, вибір методів протезування, конфіденційність* (2 години).
3. Правове регулювання якості та безпеки медичних виробів: *технічні регламенти щодо медичних виробів оцінка відповідності протезно-ортопедичних виробів стандарти ISO гарантійні зобов'язання виробника/надавача послуг* (2 години).
4. Механізм державного забезпечення технічними та іншими засобами реабілітації (ТЗР). Медико-соціальна експертна комісія (МСЕК) та індивідуальна програма реабілітації (ІПР): *порядок безоплатного забезпечення осіб з інвалідністю ТЗР (Постанова КМУ № 321 від 05.04.2012 р.) роль МСЕК та мультидисциплінарних реабілітаційних команд ІПР особливості забезпечення учасників бойових дій* (2 години).
5. Юридична відповідальність у сфері надання реабілітаційних послуг: *види юридичної відповідальності (цивільна, адміністративна, кримінальна) дефекти надання допомоги при протезуванні відшкодування шкоди, завданої здоров'ю внаслідок використання неякісного виробу* (2 години).

Перелік тем семінарів (30 год.):

1. Організаційно-правові основи реабілітації та протезування в Україні: *законодавство України про реабілітацію у сфері охорони здоров'я; система надання протезно-ортопедичної допомоги; міжнародна класифікація функціонування (МКФ) як правовий стандарт; аналіз ЗУ «Про реабілітацію у сфері охорони здоров'я»; ліцензування господарської діяльності з медичної практики та виробництва медичних виробів* (4 години).
2. Правовий статус фахівця з протезування-ортезування та пацієнта: *кваліфікаційні вимоги до магістра (протезиста-ортезиста); права та обов'язки медичних працівників та фахівців з реабілітації; права пацієнта: інформована згода, вибір методів протезування, конфіденційність; правовий режим медичної інформації та захист персональних даних пацієнта (eHealth); оформлення інформованої добровільної згоди на проведення протезування; трудові права та соціальні гарантії фахівців галузі* (6 годин).
3. Правове регулювання якості та безпеки медичних виробів: *технічні регламенти щодо медичних виробів; оцінка відповідності протезно-ортопедичних виробів (ПОВ); стандарти ISO; гарантійні зобов'язання виробника/надавача послуг; процедура введення в обіг технічних засобів реабілітації; документальне оформлення виготовлення індивідуального протезу; правові аспекти сервісного обслуговування та ремонту ПОВ* (6 годин).
4. Механізм державного забезпечення ТЗР. МСЕК та ІПР: *порядок безоплатного забезпечення осіб з інвалідністю ТЗР (Постанова КМУ № 321 від 05.04.2012 р.); роль МСЕК та мультидисциплінарних реабілітаційних команд; індивідуальна програма реабілітації (ІПР); особливості забезпечення учасників бойових дій; алгоритм дій пацієнта та фахівця для отримання державного фінансування протезування; електронний кабінет особи з інвалідністю: правові аспекти функціонування; договірні відносини між Фондом соціального захисту осіб з інвалідністю та протезним підприємством; вирішення спорів щодо якості та функціональності виданого виробу* (8 годин).
5. Юридична відповідальність у сфері надання реабілітаційних послуг: *види юридичної відповідальності (цивільна, адміністративна, кримінальна); дефекти надання допомоги при протезуванні; відшкодування шкоди, завданої здоров'ю внаслідок використання неякісного виробу; аналіз судової практики у справах про відшкодування шкоди пацієнтам; порядок*

розгляду скарг пацієнтів; підсумковий контроль (6 годин).

Перелік тем самостійної роботи (50 год.):

1. Організаційно-правові основи реабілітації та протезування в Україні: законодавство України про реабілітацію у сфері охорони здоров'я; система надання протезно-ортопедичної допомоги; міжнародна класифікація функціонування (МКФ) як правовий стандарт; аналіз ЗУ «Про реабілітацію у сфері охорони здоров'я»; ліцензування господарської діяльності з медичної практики та виробництва медичних виробів; опрацювання Конвенції ООН про права осіб з інвалідністю (8 годин).

2. Правовий статус фахівця з протезування-ортезування та пацієнта: кваліфікаційні вимоги до магістра (протезиста-ортезиста); права та обов'язки медичних працівників та фахівців з реабілітації; права пацієнта: інформована згода, вибір методів протезування, конфіденційність; правовий режим медичної інформації та захист персональних даних пацієнта (eHealth); оформлення інформованої добровільної згоди на проведення протезування; трудові права та соціальні гарантії фахівців галузі; етичний кодекс фахівця з протезування; біоетичні проблеми при ампутаціях та протезуванні (8 годин).

3. Правове регулювання якості та безпеки медичних виробів: технічні регламенти щодо медичних виробів; оцінка відповідності протезно-ортопедичних виробів (ПОВ); стандарти ISO; гарантійні зобов'язання виробника/надавача послуг; процедура введення в обіг технічних засобів реабілітації; документальне оформлення виготовлення індивідуального протезу; правові аспекти сервісного обслуговування та ремонту ПОВ; аналіз Технічного регламенту щодо медичних виробів (Постанова КМУ № 753 від 02.10.2013 р.) (10 годин).

4. Механізм державного забезпечення ТЗР. МСЕК та ППР: порядок безоплатного забезпечення осіб з інвалідністю ТЗР (Постанова КМУ № 321 від 05.04.2012 р.); роль МСЕК та мультидисциплінарних реабілітаційних команд; індивідуальна програма реабілітації (ППР); особливості забезпечення учасників бойових дій; алгоритм дій пацієнта та фахівця для отримання державного фінансування протезування; електронний кабінет особи з інвалідністю: правові аспекти функціонування; договірні відносини між Фондом соціального захисту осіб з інвалідністю та протезним підприємством; вирішення спорів щодо якості та функціональності виданого виробу; вивчення особливостей протезування за державними програмами та за кошти благодійних фондів/міжнародних донорів (14 годин).

5. Юридична відповідальність у сфері надання реабілітаційних послуг: види юридичної відповідальності (цивільна, адміністративна, кримінальна); дефекти надання допомоги при протезуванні; відшкодування шкоди, завданої здоров'ю внаслідок використання неякісного виробу; аналіз судової практики у справах про відшкодування шкоди пацієнтам; порядок розгляду скарг пацієнтів; підсумковий контроль; підготовка проєктів документів (претензія, відповідь на скаргу) у модельованих ситуаціях конфлікту «протезист-пацієнт» (10 годин).

СРС спрямована на поглиблення та закріплення теоретичних знань, отриманих під час аудиторного навчання та сприяють формуванню професійних компетентностей. Результати СРС підлягають контролю та включені до підсумкового контролю знань.

Консультації: онлайн, за попередньою реєстрацією на сторінці курсу в Системі дистанційного навчання курсу.

Методи навчання: лекція, виконання вправ та практичних робіт, розв'язання ситуаційних завдань та кейсів

ОЦІНЮВАННЯ

Оцінювання успішності навчання здобувачів освіти здійснюється на підставі чинної «Інструкції з оцінювання навчальної діяльності здобувачів освіти ХНМУ». При вивченні освітнього компоненту застосовується поточний та підсумковий семестровий контролю. Також, передбачено обов'язковий контроль засвоєння навчального матеріалу освітнього компоненту, віднесеного на самостійну роботу.

Поточна навчальна діяльність (ПНД). Оцінювання успішності здобувачів освіти здійснюється відповідно до Інструкції з оцінювання навчальної діяльності здобувачів вищої освіти в ХНМУ (https://knmu.edu.ua/doc_block_type/instrukcziyi-navchalnogo-proczesu/). Оцінка за практичне чи підсумкове заняття становить від 2 до 5 балів. Подання завдань за запізненням з неповажних причин тягне за собою зниження оцінки відповідно до відсотка запізнення в часі від часу виконання завдання. Завдання перевіряються до 24 год. Оцінки виставляються у електронний журнал. Незадовільні оцінки відпрацьовуються відповідно до Положення про порядок відпрацювання студентами ХНМУ навчальних занять (chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/pol_por-vidprac-zaniat.pdf).

Оцінювання самостійної роботи здобувачів вищої освіти. Самостійна робота здобувачів, яка передбачена в темі поряд з аудиторною роботою, оцінюється під час поточного контролю теми на відповідному практичному занятті. Засвоєння тем, які виносяться лише на самостійну роботу, оцінюється впродовж диференційного заліку.

Підсумковий семестровий контроль проводиться після завершення вивчення освітнього компоненту. Формою контролю є «диференційований залік».

Диференційований залік проводиться на останньому занятті, до якого допускають тих здобувачів, які виконали всі види робіт, що передбачені навчальною програмою та набрали кількість балів, не меншу за мінімальну (70 балів). На диференційований залік винесені найбільш важливі питання навчального матеріалу, в тому числі теми, які здобувачі вивчали самостійно під час позааудиторної роботи. Критерії оцінювання теоретичних знань і практичних навичок, проводиться згідно з Інструкцією з оцінювання навчальної діяльності (Наказ ХНМУ 21.08.2021 р. за № 181).

Оцінювання результатів вивчення освітнього компоненту проводиться після складання диференційованого заліку. Загальна навчальна діяльність визначається як сума балів за поточну навчальну діяльність та диференційованого заліку і становить min – 120 до max – 200. Відповідність оцінок за 200-бальною шкалою, 4-бальною (національною) шкалою та шкалою ЄCTS наведена у таблиці.

Оскарження результатів підсумкового контролю проводиться у встановленому в ХНМУ порядку (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_apel_kontrol.pdf).

Питання до диференційованого заліку:

1. Поняття та система законодавства України про охорону здоров'я.
2. Закон України «Про реабілітацію у сфері охорони здоров'я»: основні положення та термінологія.
3. Визначення термінів «протезування», «ортезування», «технічний засіб реабілітації» (ТЗР) у нормативно-правових актах.
4. Міжнародні стандарти прав осіб з інвалідністю (Конвенція ООН про права осіб з інвалідністю).
5. Міжнародна класифікація функціонування (МКФ): правове значення та сфера застосування в Україні.
6. Державна політика у сфері реабілітації та соціального захисту осіб з інвалідністю.
7. Ліцензування господарської діяльності з медичної практики: вимоги до протезних підприємств.
8. Вимоги до приміщень та обладнання кабінетів протезування-ортезування.
9. Організаційно-правові форми підприємств, що здійснюють протезування (державні, казенні, приватні).
10. Правовий статус мультидисциплінарної реабілітаційної команди.
11. Роль фахівця з протезування-ортезування у складі реабілітаційної команди.
12. Порядок ведення первинної облікової документації на підприємстві протезної галузі.

13. Електронна система охорони здоров'я (eHealth): права та обов'язки користувачів.
14. Централізований банк даних з проблем інвалідності (ЦБІ): призначення та правила користування.
15. Правові засади взаємодії протезного підприємства з органами соціального захисту населення.
16. Нормативне регулювання доступності та інклюзивності медичних закладів (ДБН).
17. Кваліфікаційні вимоги до магістра за спеціалізацією «Протезування-ортезування».
18. Професійні права та обов'язки фахівця з протезування-ортезування.
19. Трудові права медичних працівників та фахівців з реабілітації.
20. Безперервний професійний розвиток (БПР) фахівців з протезування: правові аспекти.
21. Права пацієнта в системі охорони здоров'я України.
22. Право пацієнта на вільний вибір лікаря, фахівця з реабілітації та закладу охорони здоров'я.
23. Інформована добровільна згода пацієнта: структура, зміст та порядок оформлення.
24. Правові наслідки відмови пацієнта від медичного втручання або протезування.
25. Поняття «лікарська таємниця» та «конфіденційна інформація» у роботі протезиста.
26. Захист персональних даних пацієнтів: вимоги Закону України «Про захист персональних даних».
27. Особливості правового статусу пацієнтів-військовослужбовців та ветеранів війни.
28. Правові аспекти надання допомоги недієздатним або обмежено дієздатним особам.
29. Етичний кодекс фахівця з протезування-ортезування: моральні та правові норми.
30. Біоетичні проблеми при ампутаціях та протезуванні.
31. Правовий режим доступу пацієнта до інформації про стан свого здоров'я.
32. Особливості комунікації з пацієнтом при виникненні конфліктних ситуацій.
33. Поняття «медичний виріб» згідно з технічними регламентами. Класифікація медичних виробів.
34. Технічний регламент щодо медичних виробів (Постанова КМУ № 753): сфера дії та основні вимоги.
35. Поняття «медичний виріб, виготовлений на замовлення»: особливості правового регулювання.
36. Процедура оцінки відповідності протезно-ортопедичних виробів.
37. Декларація про відповідність: зміст та порядок складання.
38. Маркування медичних виробів та вимоги до інструкції із застосування.
39. Стандартизація у сфері протезування. Стандарт ISO 13485 (Системи управління якістю).
40. Вимоги безпеки до матеріалів та комплектуючих, що використовуються у протезуванні.
41. Порядок введення в обіг та експлуатацію технічних засобів реабілітації.
42. Державний ринковий нагляд за обігом медичних виробів.
43. Повідомлення про інциденти, пов'язані з використанням медичних виробів (клінічний моніторинг).
44. Гарантійні зобов'язання виробника протезно-ортопедичних виробів: терміни та умови.
45. Порядок проведення післягарантійного ремонту та технічного обслуговування ТЗР.
46. Особливості технічного регулювання 3D-друку в протезуванні.
47. Відповідальність за введення в обіг несертифікованої продукції.
48. Документальне оформлення виготовлення індивідуального протеза (картка замовлення, акт прийому).
49. Порядок забезпечення технічними та іншими засобами реабілітації осіб з інвалідністю (Постанова КМУ № 321).

50. Категорії осіб, які мають право на безоплатне забезпечення ТЗР в Україні.
51. Роль та повноваження Медико-соціальної експертної комісії (МСЕК) у процесі протезування.
52. Індивідуальна програма реабілітації (ІПР): правовий статус, порядок заповнення та виконання.
53. Особливості забезпечення ТЗР учасників бойових дій та осіб, які постраждали внаслідок військової агресії.
54. Механізм «гроші ходять за людиною» у протезній галузі: правова сутність.
55. Порядок укладання тристоронніх договорів (Фонд – Підприємство – Пацієнт).
56. Електронний кабінет особи з інвалідністю: функціонал та правові наслідки використання.
57. Граничні ціни на технічні засоби реабілітації та порядок їх формування.
58. Підстави та порядок заміни ТЗР до закінчення строку експлуатації.
59. Порядок виплати грошової компенсації за самостійно придбані ТЗР.
60. Перелік технічних засобів реабілітації, що підлягають державному фінансуванню.
61. Особливості забезпечення протезуванням за рахунок коштів міжнародних донорів та благодійних фондів.
62. Процедура вибору протезного підприємства особою з інвалідністю.
63. Дострокова заміна протеза: медичні та соціальні показання, документальне оформлення.
64. Забезпечення осіб з інвалідністю засобами для ортезування (ортези на хребет, верхні та нижні кінцівки).
65. Звітність протезного підприємства перед Фондом соціального захисту осіб з інвалідністю.
66. Поняття та види юридичної відповідальності медичних працівників та фахівців з реабілітації.
67. Цивільно-правова відповідальність: відшкодування майнової та моральної шкоди пацієнту.
68. Підстави звільнення від цивільно-правової відповідальності у медичній сфері.
69. Адміністративна відповідальність за порушення законодавства про охорону здоров'я та права споживачів.
70. Кримінальна відповідальність медичних працівників (неналежне виконання професійних обов'язків).
71. Дефекти надання медичної та реабілітаційної допомоги: правова класифікація.
72. Правова оцінка лікарської помилки та нещасного випадку у медицині.
73. Відповідальність за порушення прав осіб з інвалідністю (дискримінація).
74. Порядок розгляду скарг пацієнтів на неякісне протезування.
75. Судово-медична експертиза якості надання реабілітаційної допомоги.
76. Досудовий порядок врегулювання спорів між пацієнтом та протезним підприємством.
77. Роль Уповноваженого ВРУ з прав людини у захисті прав пацієнтів.
78. Відповідальність за розголошення лікарської таємниці.
79. Правові наслідки порушення умов договору про надання послуг з протезування.
80. Страхування професійної відповідальності фахівців галузі охорони здоров'я.

ПОЛІТИКИ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Рекомендації щодо роботи на курсі: брати активну участь у всіх формах роботи на заняттях, присвячувати 1-2 год. щодня виконанню самостійної роботи та підготовці до занять, ставити запитання під час занять, відвідувати консультації, вчасно здавати завдання та виконувати усі форми контролю.

Відвідування занять. Відвідування лекцій та практичних занять є обов'язковим. Формою одягу під час офлайн-занять є білий медичний халат. При запізнення більше ніж на 5 хвилин ви

можете бути не допущені до заняття. Пропущені заняття відпрацьовуються відповідно до Положення про порядок відпрацювання студентами ХНМУ навчальних занять (chrome-extension://efaidnbnmnncbjpcglclefindmkaj/https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/pol_por-vidprac-zaniat.pdf).

Академічна доброчесність. ХНМУ стоїть на позиціях нульової толерантності до проявів академічної недоброчесності. Будь-які порушення принципів академічної доброчесності тягнуть за собою відповідальність у встановленому в ХНМУ порядку (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_ad-1.pdf).

Використання електронних гаджетів та інструментів штучного інтелекту допускається лише з дозволу викладача.

Політика щодо осіб з особливими освітніми потребами. Здобувачі з особливими освітніми потребами мають зв'язатися з викладачем задля розробки індивідуальної освітньої траєкторії.

Час відповіді викладача: 24 години.

Технічні вимоги до роботи на курсі:

- доступ до комп'ютера, ноутбука, планшета чи смартфона
- корпоративний обліковий запис Google з власним фото
- навички роботи з Google Workspace (Google Meet, Docs, Sheets, Slides, Forms) та Moodle
- *інші вимоги кафедри*

Технічна підтримка: АСУ (ev.shevtsov@knmu.edu.ua), Google (tehotdelknmu@gmail.com), Moodle (al.korol@knmu.edu.ua)

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

1. Берзін П. С. Кримінальна відповідальність медичних працівників: монографія. – Київ : ВД «Дакор», 2020. (Для теми про юридичну відповідальність).
2. Біоетика: підручник / за ред. В. М. Запорожана. – 2-ге вид., випр. – Одеса : Одеський нац. мед. ун-т, 2019. – 320 с.
3. Захист прав пацієнтів в Україні: теоретико-правові аспекти: монографія / Н. М. Ярмиш. – Харків : Панов, 2020.
4. Кримінально-правова охорона професійної діяльності медичних працівників: монографія / О. О. Кваша. – Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2021.
5. Медичне право України: підручник / за заг. ред. С. Г. Стеценка. – Харків : Право, 2020. – 464 с.
6. Медичне право: підручник / І. Я. Сенюта, Р. Ю. Гревцова, О. В. Кашинцева та ін. ; за заг. ред. І. Я. Сенюти. – Львів : Видавництво ЛОБФ «Медицина і право», 2021. – 696 с.
7. Медичне право: підручник / О. І. Харитоновна, С. Б. Булеца, С. Г. Стеценко, Р. А. Майданник, І. Я. Сенюта [та ін.]. – Ужгород : ТОВ «РІК-У», 2021. – 720 с.
8. Медичне право: Практикум: навч. посіб. / уклад.: О. В. Кашинцева, І. Я. Сенюта. – Київ : Ніка-Центр, 2022. – 180 с.
9. Організаційно-правові засади діяльності у сфері охорони здоров'я в умовах воєнного стану: наук.-практ. посіб. / кол. авт. ; за ред. І. Я. Сенюти. – Львів : ЛОБФ «Медицина і право», 2023. – 240 с.
10. Організація надання реабілітаційної допомоги: метод. рек. / уклад.: О. А. Голяченко, В. І. Рокошевський. – Тернопіль : ТДМУ, 2018. – 112 с.
11. Організація та надання реабілітаційної допомоги: навч. посіб. / під заг. ред. О. А. Голяченка. – Тернопіль : ТДМУ, 2021. – 240 с.
12. Права людини у сфері охорони здоров'я: практичний посібник / Укл. Х. Терешко, Г. Лемешко. – Київ : УГСПЛ, 2021.
13. Право соціального забезпечення України: підручник / за заг. ред. М. І. Іншина, В. Л. Костюка. – Київ : Юрінком Інтер, 2022. – 600 с.
14. Правова регламентація надання медичної допомоги: навч. посіб. / С. В. Книш, Р.

А. Майданик. – Київ : Алерта, 2022.

15. Правове забезпечення сфери охорони здоров'я: підручник / [А. М. Апаров, Л. В. Багдасаров, І. В. Тетарчук та ін.]. – Київ : Істина, 2020. – 360 с.

16. Публічне адміністрування у сфері охорони здоров'я України: монографія / за ред. Т. О. Семенюк. – Київ : Видавничий дім «Гельветика», 2023.

17. Сенюта І. Я. Медичне право: навчально-методичний посібник. – Львів: Видавництво ЛОБФ «Медицина і право», 2020. – 320 с.

18. Фармацевтичне право України: навч. посіб. / В. М. Пашков, М. В. Гагаєва. – Харків : НЮУ ім. Ярослава Мудрого, 2021. – 212 с.

Зав. кафедри судової медицини,
медичного правознавства
ім. засл. проф. М.С. Бокаріуса

Олександр ДУНАЄВ

